

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žišková, o návrhu **senátu 30 Ca Krajského soudu v Brně** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi tímto senátem a **senátem 35 C Krajského soudu v Brně**, za další účasti: **1) TeliaSonera International Carrier Czech Republic a. s.**, se sídlem v Praze 3, Centrum Nagano IV, K Červenému dvoru 25a, zastoupená Mgr. Petrem Buršíkem, advokátem se sídlem v Plzni, Husova 13, **2) Mgr. A. S.**, **3) A. F.**, **4) M. P.**, zastoupený JUDr. Michalem Marčíšinem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Gočárova 1013, **5) Krajský úřad – kraj Vysočina**, se sídlem v Jihlavě, Žižkova 57, o zřízení věcného břemene, o žalobě vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 Ca 322/2007,

t a k t o :

P ř í s l u š n ý vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 10. 9. 2007, čj. KUJI 61420/2007, sp. zn. OUP 279/2007 Fu – 4, **j e** soud v občanském soudním řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 8. 4. 2008 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se senát 30 Ca Krajského soudu v Brně (dále též „správní senát“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním a senátem 35 C Krajského soudu v Brně (dále též „civilní senát“) ve věci žaloby, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 Ca 322/2007, týkající se zřízení věcného břemene.

Z předložených soudních spisů vyloučily následující pro rozhodnutí významné skutečnosti:

Městský úřad Náměšť nad Oslavou rozhodnutím ze dne 1. 6. 2007, čj. 3273/06/Výst/F, sp. zn. MNnO 2220/06/Výst, zamítl návrh na vyvlastnění – zřízení věcného břemene k části pozemků p. č. PK 582, PK 585 a PK 653 v k. ú. Lesní Jakubov, zapsané na LV 20 pro k. ú. Lesní Jakubov ve prospěch účastníka 1) jako oprávněného provozovatele veřejné telekomunikační sítě. Označené pozemky jsou ve společném jmění manželů účastnice 2) a zemřelého J. S. s tím, že jeho dědici jsou účastníci 2), 3) a 4).

Krajský úřad kraje Vysočina rozhodnutím ve výroku označeným podané odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Náměšť n. Oslavou zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Žaloba, kterou účastník 1) proti rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina podal, byla u Krajského soudu v Brně zapsaná pod sp. zn. 35 C 44/2007, tj. senátu, který rozhoduje v občanském soudním řízení.

Ten dne 10. 12. 2007 věc předal správnímu senátu téhož krajského soudu, kde byla zapsána pod sp. zn. 30 Ca 322/2007, s odůvodněním, že v občanském soudním řízení lze ve smyslu § 28 zák. č. 184/2006 Sb. projednávat pouze ty věci, kde k vyvlastnění skutečně došlo, zatímco věci, ve kterých ve správním řízení k vyvlastnění nedojde, je třeba projednávat ve správním soudnictví. Zde byl návrh na vyvlastnění bez věcného projednání z formálních důvodů úřadem zamítnut.

Správní senát krajského soudu poté podal předmětný návrh. Poukazuje v něm na rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 8. 6. 2007, čj. Konf 4/2007 – 6, z něhož jednoznačně vyplývá, že počínaje účinností zákona č. 184/2006 Sb. zanikla příslušnost správních soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění ve správním soudnictví. Ustanovení § 28 cit. zákona nelze chápat tak, že se týká jen těch správních rozhodnutí, kterými bylo žádosti vyvlastnitelů vyhověno. Pokud by tomu tak bylo, nemohli by se neúspěšní žadatelé na rozdíl od neúspěšných vyvlastňovaných domáhat projednání svých žalob postupem podle § 244 a násl. o. s. ř. Takový právní stav však nelze ze znění § 28 cit. zákona dovodit. Věci vyvlastnění, jež mají být ve smyslu cit. ustanovení projednány soudem, jsou nepochybně všechny věci, o kterých bylo rozhodnuto podle § 24 zák. č. 184/2006 Sb., aniž by je bylo možno pro tyto účely rozlišovat podle výsledku vyvlastňovacího řízení.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi obecným soudem a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Jak správně ve svém návrhu poznamenal správní senát Krajského soudu v Brně, otázkou věcné příslušnosti soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění po 1. 1. 2007 se zvláštní senát již zabýval. V usnesení ze dne 8. 6. 2007, čj. Konf 4/2007 - 6, publikovaném pod č. 1312/2007 Sb. NSS, zvláštní senát připomněl, že podle dřívější rozhodovací praxe zvláštního senátu rozhodnutí o vyvlastnění nemovitostí nebylo posuzováno jako rozhodnutí ve věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů ve smyslu § 7 o. s. ř. Z toho vyplynul závěr, že rozhodnout o takové věci příslušelo soudu ve správním soudnictví (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 5. 5. 2005, čj. Konf 81/2004 - 12, uveřejněné jako č. 448/2005 Sb. NSS).

V citovaném usnesení zvláštní senát dále konstatoval, že dne 1. 1. 2007 nabyl účinnosti zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), upravující podmínky odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a přechod vlastnického práva nebo nabytí práva odpovídajícího věcnému břemenu k tomuto pozemku nebo stavbě pro dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem, poskytnutí náhrady za odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě, jakož i zrušení odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a navrácení těchto práv jejich dosavadnímu nositeli [§ 1 odst. 1 písm. a), b), c) cit. zákona].

Zvláštní senát dále upozornil na to, že část sedmá zákona o vyvlastnění upravuje projednání vyvlastnění v řízení před soudem v ustanovení § 28 odst. 1, a to tak, že k řízení ve věci vyvlastnění, která má být projednána v občanském soudním řízení – s poznámkou, že jde o § 244 až 250l o. s. ř. – je v prvním stupni příslušný krajský soud. Tato úprava – jakkoli v rozporu s převládajícím názorem nauky na veřejnoprávní charakter expropriačního aktu – tedy výslovně

svěřuje projednání vyvlastnění řízení před soudem v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř., upravující řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, v ustanoveních § 244 až § 2501. Zvláštní senát, který rozhoduje podle aktuálního právního stavu, proto v citovaném usnesení vyslovil, že rozhodnout ve věci přísluší soudu v občanském soudním řízení, a to bez ohledu na to, že sám vyvlastňovací akt byl vydán před tímto datem.

Civilnímu senátu Krajského soudu v Brně třeba přisvědčit v tom, že ve věci, o které zvláštní senát rozhodoval shora označeným usnesením, byla nemovitost (budova) správními orgány vyvlastněna, tj. že bylo v meritu věci rozhodnuto kladně. Mýlí se ovšem, pokud tvrdí, že v nyní předložené věci bylo rozhodnuto nemeritorně, tj. že návrh na vyvlastnění byl zamítnut bez skutečného věcného projednání toliko z formálních důvodů.

Správné posouzení otázky, zda správní orgán rozhodl o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů věcně či zda řízení o věci samé před správním orgánem vůbec neproběhlo, je přitom podstatné. V tomto směru lze odkázat na usnesení ze dne ze dne 20. 9. 2007, čj. Konf 22/2006 - 8 (viz www.nssoud.cz); zvláštní senát tu konstatoval, že smyslu zákonné úpravy a nezpochybněnému trendu dřívější doktríny a judikatury odpovídá závěr, že pravomoc soudu v občanském soudním řízení bude založena až tehdy, kdy správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů, tj. zjistí, co je právem, nebo toto právo založí. Aby si totiž soud mohl předsevzít rozhodnutí věci in merito, musí být splněna podmínka vymezená v § 244 o. s. ř., tj. že správní orgán o sporu (in merito) již rozhodl. Ve věci, na kterou se odkazuje, šlo o případ, kdy správní orgán z procesních důvodů (pro neodstranění nedostatků návrhu) zastavil řízení ve věci, která před něj patřila a záležitostí se věcně vůbec nezabýval; zvláštní senát proto vyslovil, že takové denegatio správní jurisdikce patří před správní soud, který má posoudit jeho zákonnost.

Ve věci nyní projednávané je však situace jiná. Jak je zřejmé z dříve uvedené rekapitulace, správní orgán návrh na vyvlastnění, resp. omezení vlastnického práva ve formě zřízení věcného břemene, zamítl věcně, přičemž z odůvodnění jeho rozhodnutí jednoznačně plyne, že tak učinil z důvodu nesplnění zákonem stanovených podmínek. Dospěl k závěru, že návrhu na vyvlastnění nelze vyhovět, pokud příslušná stavba (uložení kabelu) byla již zhotovena, neboť vyvlastňovat zpětně nelze. Správní orgán zkoumal naplnění podmínek pro omezení vlastnického práva, tj. rozhodoval o tom, zda má být vlastnické právo k pozemku ve prospěch zřizovatele stavby optického kabelu omezeno či nikoli. Nepůjde zde tedy o případ, kdy by soud v občanském soudním řízení řešil věc samu poprvé.

Uvedeným závěrům není na překážku ani § 28 zákona o vyvlastnění; zmiňuje-li se toto ustanovení o „věci vyvlastnění“, je třeba touto „věcí“ rozumět jak případy, kdy správní orgán návrhu na vyvlastnění vyhověl, tak případy, kdy je pro neplnění zákonných podmínek zamítl. Jak již bylo vysvětleno, je podstatné, zda se správní orgán věcí zabýval meritorně a nikoli již výsledek tohoto věcného posuzování případu. Dvojkolejnost, k níž by vedl civilním senátem krajského soudu zastávaný výklad opačný – tj. že věci, kdy k vyvlastnění došlo, budou řešit soudy v občanském soudním řízení, a věci, v nichž k vyvlastnění nedošlo, budou řešit soudy správní, by totiž vedla k neakceptovatelným důsledkům. Nelze vyloučit situace, kdy by se žalobce poté, co správní orgán nevyhověl jeho návrhu na vyvlastnění nemovitosti, úspěš u správního soudu, který by správnímu orgánu věc vrátil s tím, že za dané skutkové situace je zapotřebí příslušnou nemovitost vyvlastnit. Pak by se ale majitel takové nemovitosti mohl obrátit na soud v občanském soudním řízení, který by na rozdíl od soudu správního mohl dospět k závěru, že vyvlastnění nemovitosti za daných skutkových podmínek nepřichází v úvahu a nemovitost by nevyvlastnil. Neakceptovatelný rozpor s principem právní jistoty je tedy více než zřejmý.

Vzhledem k výše uvedenému zvláštní senát proto vyslovil, že rozhodnout o věci je příslušný soud v občanském soudním řízení.

Ke shodným závěrům dospěl zvláštní senát již v usnesení ze dne 21. května 2008, sp. zn. Konf 34/2007.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Krajský soud v Brně proto bude ve věci pokračovat v občanském soudním řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2008

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu